

به نام خدا

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

پژوهشگاه علوم انسانی و طالعات فرهنگی
مدیریت تحصیلات تکمیلی
گروه زبان شناسی

رساله:

برای دریافت درجه دکترای تخصصی در رشته زبان‌شناسی همگانی

عنوان:

نگرش گویشوران استان فارس نسبت به گونه شیرازی و گونه معیار فارسی: پژوهشی
اجتماعی - شناختی درباره تنوعات گونه‌ای (لکتال) فارسی

استاد راهنما:

دکتر یحیی مدرسی

استادان مشاور:

دکتر آزیتا افراشی
دکتر مصطفی عاصی

نگارش:

شراره مظفری
بهمن ماه ۱۳۹۳

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم انسانی و عطالعات فرهنگی
مدیریت تحصیلات تکمیلی

با سه نمایی

هیأت داوران در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶

رساله‌ی تحصیلی خانم شراره مظفری دانشجوی مقطع دکتری رشته‌ی زبان‌شناسی همگانی

تحت عنوان:

نگرشن گویندگان فارسی زبان استان فارس تسبیت به گونه‌ی شیرازی و گونه‌ی معیار فارسی؛ پژوهش‌ی اجتماعی - تئاتری
درباره تنواعات گونه‌ای (لکال) فارسی

را بررسی کردند و رساله با درجه به تصویب تهییی رسید.

امضا

امضا

امضا

امضا

امضا

امضا

۱. استاد راهنمای رساله، جناب آقای دکتر مجتبی مدوسی با مرتبه علمی استاد

۲. استاد مشاور رساله، جناب آقای دکتر سید سلطنتی عاصی با مرتبه علمی استاد

۳. استاد مشاور رساله، سرکار خالد دکتر آزیتا اهراتی با مرتبه علمی دانشیار

۴. استاد داور داخلي سرکار خالد دکتر آنوسا یستم بیکه نظری با مرتبه علمی استاد بار

۵. استاد داور مدعو، جناب آقای دکتر علی افخمی با مرتبه علمی استاد

۶. استاد داور مدعو، سرکار خالد دکتر شهبی نعمت‌زاده با مرتبه علمی استاد بار

امضای رئیس پژوهشگاه

امین‌الی هدیر گروه

امضای نماینده مدیریت تحصیلات تکمیلی

سپاسگزاری

در آغاز با سپاس از پروردگار بخشنده مهربان که نه تنها به من توانایی داد تا این پژوهش را به انجام برسانم، بلکه از نظرات کارشناسانه استاد دانشمندی بهره ببرم که در حوزه‌های تخصصی خود در ایران از جایگاه ارزشمندی برخوردار هستند.

ابتدا از استاد گرانقدرم جناب آقای دکتر یحیی مدرسی صمیمانه سپاسگزارم که بر من منت نهاده و راهنمایی این رساله را پذیرفتند و در طول انجام این پژوهش که به دشواری و کندی پیش می‌رفت با سعه صدر و راهنمایی‌های عالمانه و دلسوزانه اینجانب را قدم به قدم در پیشبرد آن هدایت کردند. از راهنمایی‌های ارزشمند استاد ارجمند سرکار خانم دکتر آزیتا افراشی و جناب آقای دکتر مصطفی عاصی که زحمت مشاوره این رساله را متتحمل شدند، قدردانی می‌کنم. از استاد بزرگوار و فرهیخته، جناب آقای دکتر علی افخمی، سرکار خانم شهین نعمتزاده و سرکار خانم آتوسا رستمیگ که داوری این پژوهش را پذیرفتند، کمال تشکر و امتنان را دارم.

این پژوهش با کمک و همکاری عده کثیری از افراد به پایان رسیده است. از جناب آقای دکتر علیرضا تاجداری و آقای علی تابعی که در تجزیه و تحلیل‌های آماری و استخراج نتایج من را یاری کردند، سپاسگزاری می‌کنم. از جناب آقای حق‌پرست مدیر کل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و کانون زبان استان فارس که در سایه لطف و مساعدت ایشان این پژوهش انجام گرفته، قدردانی می‌کنم. از سرکار خانم صادقی مدیر کانون زبان واحد خواهران شیراز، آقای کوشان مدیر کانون زبان مرودشت، آقای جهرمی مدیر کانون زبان جهرم، آقای شیخی مدیر کانون زبان فسا و سرکار خانم نوروزی مدیر کانون زبان کازرون، مدیران و کارکنان کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوانان مرودشت، فسا، جهرم، کازرون و همچنین کلیه مدرسان و دانشجویان این مراکز، کارکنان و استادی و دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی کازرون، دانشگاه علمی کاربردی جهرم و کتابخانه ملی فسا، سرکار خانم طلایی سرپرست درمانگاه امام رضا در شیراز و تمامی عزیزانی که در ادارات و کسبه‌های گوناگون در شهرهای مختلف استان فارس که در طی اجرای این تحقیق و گردآوری داده‌ها کمال همیاری را ابراز داشته و انجام این پژوهش را ممکن ساختند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کنم.

در پایان از همسر و خانواده عزیزم که در طی سالیان، همراهی، همفکری و شکیبایی‌شان فراراه تلاشم بوده است صمیمانه قدردانی می‌کنم.

لقد يم بـ خانواده عززیم

چکیده

پژوهش حاضر در چارچوب نظری زبان‌شناسی اجتماعی - شناختی قرار می‌گیرد و سعی دارد براساس نظریه کاربرد - بنیان، خط اتصالی بین زبان‌شناسی اجتماعی و شناختی ایجاد کرده به بررسی تنوعات گونه‌ای فارسی در استان فارس پیردازد. هدف اصلی پژوهش، بررسی رابطه بین تنوعات گونه‌های زبان فارسی به‌طور اعم و گونه‌های رایج فارسی در استان فارس به‌طور اخص جهت مقوله‌بندی‌های اجتماعی از منظر زبان‌شناسی شناختی می‌باشد. با این باور که گونه‌های زبانی، معیاری برای ارزیابی‌ها و تشخیص اجتماعی محسوب می‌شوند، پرسش‌های اصلی این پژوهش آن است که گونه‌های شیرازی و معیار فارسی در میان اهالی استان فارس از چه جایگاه و شأن اجتماعی برخوردار است؟ نگرش‌های زبانی چه تأثیری بر قضاوت مخاطبان از گونه‌های غیر معیار دارد که در نهایت به هویت‌سازی و شخصیت‌پردازی گویندگان این گونه‌های زبانی منجر می‌شود؟ چه سطحی از آگاهی بین قضاوت‌های ذهنی و عینی گویشوران نسبت به گونه‌ای که در گفتار به کار می‌برند وجود دارد؟ ابزار مورد استفاده در این پژوهش سه شیوهٔ پیمایشی، فن مقایسهٔ صدا یا ام جی تی و مصاحبه می‌باشد. برای گردآوری داده‌ها ۴۹۰ نفر از شهرهای شیراز، مرودشت، کازرون، فسا، جهرم و تعدادی شهرهای کوچک‌تر و نزدیک‌تر به شیراز در شیوهٔ پیمایشی مشارکت کرده‌اند، ۲۲۳ نفر به آزمون ام جی تی پاسخ داده‌اند و ۱۲۶ نفر نیز در مصاحبه شرکت کرده‌اند که بخشی از این افراد همان شرکت‌کنندگانی هستند که در شیوهٔ پیمایشی مشارکت نموده‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهند که نگرش افراد مورد بررسی نسبت به کاربرد گونهٔ معیار مثبت است، اما آنچه هنوز گونهٔ شیرازی و گونه‌های محلی را زنده و پویا نگاه داشته، ویژگی‌هایی مانند احساس صمیمیت و تعلق به گونهٔ محلی است که سبب ایجاد همبستگی میان گروه‌های اجتماعی و محلی معینی می‌شود. نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهند که پاسخ‌گویان نسبت به شهر بومی و گونهٔ محلی شان، احساس وفاداری مثبتی را ابراز می‌دارند. گونهٔ محلی هر شهر در محیط خانواده و دوستان گونهٔ غالب است در صورتی که در دیگر حوزه‌ها (محیط آموزشی، محیط کار، در کوچه و بازار، در رسانه، در گفتار افراد تحصیل کرده)، غلبه با گونهٔ معیار است.

کلید واژه‌ها: تنوعات گونه‌ای (لکتال)، نگرش زبانی، مقوله‌بندی تنوعات اجتماعی، متغیر اجتماعی، کلیشه زبانی، فن مقایسهٔ صدا.

فهرست مطالب

۱	فصل اول: سیمای پژوهش
۳	۱-۱- مقدمه
۴	۱-۲- بیان موضوع و اهمیت آن
۵	۱-۳- اهداف پژوهش
۶	۱-۴- پرسش‌های پژوهش
۷	۱-۵- فرضیه‌های پژوهش
۷	۱-۶- مفاهیم بنیادی
۷	۱-۶-۱- تنوعات گونه‌ای (لکتال)
۸	۱-۶-۲- زبان‌شناسی اجتماعی - شناختی
۸	۱-۶-۳- نگرش زبانی
۹	۱-۶-۴- کلیشه‌های زبانی
۹	۱-۶-۵- وفاداری زبانی
۱۰	۱-۶-۶- مبهات زبانی
۱۰	۱-۶-۷- هویت زبانی
۱۱	۱-۶-۸- گونه معیار
۱۱	۱-۶-۹- گونه محلی
۱۲	۱-۷- مشکلات و محدودیت ها
۱۵	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش
۱۷	۲-۱- مقدمه
۱۹	۲-۲- مباحث نظری
۱۹	۲-۲-۱- تنوعات گونه‌ای (لکتال)
۲۱	۲-۲-۲- مقوله‌بندی تنوعات گونه‌ای (لکتال) و تنوعات اجتماعی
۲۲	۲-۲-۳- مقوله‌بندی تنوعات گونه‌ای (لکتال)
۲۶	۲-۴- مقوله‌بندی تنوعات اجتماعی
۲۷	۲-۵- کلیشه‌های اجتماعی و الگوهای فرهنگی
۲۹	۲-۶- نگرش در مطالعات زبان‌شناسی اجتماعی- شناختی

۳۲	۷-۲-۲- نقش هویت.....
۳۳	۸-۲- رابطه هویت، فرهنگ و بافت بومی.....
۳۵	۹-۲-۲ - نقش آگاهی در شکل‌گیری قضاوت‌های ذهنی و عینی.....
۳۶	۱۰-۲- گونه‌های معیار و غیرمعیار .....
۳۸	۳-۲- پیشینه پژوهش .....
۳۸	۱-۳-۲- پژوهش‌های انجام شده در جهان.....
۴۰	۲-۳-۲- پژوهش‌های انجام شده در ایران.....
۴۹	فصل سوم: روش پژوهش.....
۵۱	۱- مقدمه.....
۵۱	۲- جامعه مورد مطالعه.....
۵۲	۳- روش گردآوری دادهها.....
۵۲	۴-۳- ابزار پژوهش.....
۵۲	۱-۴-۳- شیوه پیمایشی .....
۵۳	۲-۴-۳- فن مقایسه صدا یا ام جی تی.....
۵۴	۳-۴-۳- مصاحبه.....
۵۴	۵- متغیرهای زبانی.....
۵۵	۶- متغیرهای اجتماعی.....
۵۵	۷-۶-۳- ۱- شهر محل سکونت.....
۵۵	۲-۶-۳- سن.....
۵۶	۳-۶-۳- جنسیت.....
۵۷	۴-۶-۳- تحصیلات.....
۶۰	۷-۳- روش‌های آماری.....
۶۱	۸-۳- میدان پژوهش.....
۶۱	۱-۸-۳- استان فارس.....
۶۱	۳-۸-۳- ۲- گستره و پراکندگی فرهنگ و زبان در استان فارس.....
۶۲	۳-۸-۳- شیراز.....
۶۲	۴-۸-۳- ۴- گونه شیرازی.....
۶۳	۵-۸-۳- مرودشت.....
۶۳	۶-۸-۳- کازرون.....
۶۳	۷-۸-۳- فسا.....
۶۴	۸-۸-۳- جهرم.....
۶۵	فصل چهار: توصیف و تحلیل دادهها.....
۶۷	۱-۴- مقدمه.....
۶۷	۲-۴- ۲- توصیف دادهها .....

۶۸	- شیوه پیمایشی.....	۴-۲-۱-۱-۲-۶
۶۸	- سن.....	۴-۲-۱-۱-۱-۱-۶
۶۸	- محیط خانواده	۴-۲-۱-۱-۱-۱-۱-۶
۷۱	- محیط آموزشی.....	۴-۲-۱-۱-۲-۲-۲
۷۲	- محیط کار.....	۴-۲-۱-۱-۱-۳-۱-۲-۴
۷۴	- کوچه و بازار.....	۴-۲-۱-۱-۴-۱-۱-۴
۷۴	- رسانه.....	۴-۲-۱-۱-۵-۱-۱-۴
۷۵	- گفتار افراد تحصیل کرده.....	۴-۲-۱-۱-۱-۱-۶-۶
۷۶	- جنسیت	۴-۲-۱-۱-۲-۱-۲-۴
۷۶	- محیط خانواده	۴-۲-۱-۱-۲-۱-۲-۴
۷۸	- محیط آموزشی.....	۴-۲-۱-۱-۲-۲-۲-۲
۸۰	- محیط کار.....	۴-۲-۱-۱-۳-۲-۱-۲-۴
۸۱	- کوچه و بازار.....	۴-۲-۱-۱-۴-۲-۱-۴
۸۱	- رسانه.....	۴-۲-۱-۱-۵-۱-۱-۲-۴
۸۲	- گفتار افراد تحصیل کرده.....	۴-۲-۱-۱-۱-۶-۶
۸۲	- تحصیلات.....	۴-۲-۱-۱-۲-۳-۱-۲-۴
۸۳	- محیط خانواده	۴-۲-۱-۱-۳-۱-۲-۴
۸۴	- محیط آموزشی.....	۴-۲-۱-۱-۲-۳-۱-۲-۴
۸۷	- محیط کار.....	۴-۲-۱-۱-۳-۲-۱-۲-۴
۸۸	- کوچه و بازار.....	۴-۲-۱-۱-۴-۳-۱-۲-۴
۸۹	- رسانه.....	۴-۲-۱-۱-۵-۱-۳-۱-۲-۴
۹۰	- گفتار افراد تحصیل کرده.....	۴-۲-۱-۱-۱-۶-۶
۹۰	- احساس و فادری شرکت‌کنندگان.....	۴-۱-۱-۲-۴-۴-۱-۱-۱
۹۰	- احساس به شهر بومی خود.....	۴-۱-۱-۲-۴-۱-۱-۱
۹۱	- تمایل به زندگی در شیراز.....	۴-۱-۲-۴-۲-۱-۱-۲-۴
۹۲	- تمایل به زندگی در تهران.....	۴-۱-۲-۴-۳-۴-۱-۱-۲-۴
۹۲	- احساس به همشهری‌های مهاجر به شیراز یا تهران.....	۴-۱-۲-۴-۴-۱-۱-۴-۱-۱-۱
۹۳	- احساس به گونه محلی.....	۴-۲-۱-۱-۵-۱-۴-۱-۱-۱
۹۵	- احساس به همشهری‌ها با گفتار معیار.....	۴-۱-۲-۴-۱-۱-۶-۶-۱-۱-۱
۹۶	- نگرش شرکت‌کنندگان به گونه‌های زبانی مورد بررسی	۴-۲-۱-۱-۱-۱-۱-۵-۱-۱-۱
۹۶	- نگرش به تغییرات گونه‌ای	۴-۲-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۵-۱-۱-۱
۹۹	- دلایل تغییرات گونه‌ای	۴-۲-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱
۱۰۱	- بررسی مؤلفه‌های نگرشی به گونه‌های زبانی مورد بررسی	۴-۱-۲-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱
۱۰۱	- غرور و مبهات.....	۴-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱

۱۰۳	قدرت ۴-۲-۱-۶-۲-۲
۱۰۵	صمیمیت ۴-۲-۱-۶-۳
۱۰۷	Rahati dar entekal pīam ۴-۲-۱-۶-۴
۱۰۹	Ta'leb beh goonə zibani ۴-۲-۱-۶-۵
۱۱۱	Delsheini ۴-۲-۱-۶-۶
۱۱۳	Hovit vaqhi beh goonə zibani ۴-۲-۱-۵-۹
۱۱۵	Fon māyisə sada ya am jih tih ۴-۲-۲-۲-۲
۱۱۶	Delsheini ۴-۲-۲-۱-۲
۱۱۸	Hembastgii ۴-۲-۲-۲-۲
۱۲۰	Fatayiit ۴-۲-۲-۲-۴
۱۲۲	Chomimiyat ۴-۲-۲-۴-۴
۱۲۴	Ayatbar baxshi ۴-۲-۲-۵
۱۲۶	Tahsil dade ha ۴-۳-۳
۱۲۶	Shiye pīmāishi ۴-۳-۱-۱
۱۲۷	Ber hسب سن ۴-۳-۱-۱-۱
۱۲۷	Majhut xanwad ۴-۳-۱-۱-۱
۱۲۸	Majhut Amozshi ۴-۳-۱-۱-۲
۱۲۸	Majhut kar ۴-۳-۱-۱-۳
۱۲۹	Koچe و بازار ۴-۳-۱-۱-۴
۱۳۰	Rسانه ha ۴-۳-۱-۱-۵
۱۳۰	Gftar afrod tahsil krd ۴-۳-۱-۱-۶
۱۳۱	Ber hسب جنسiyat ۴-۳-۱-۱-۲
۱۳۱	Majhut xanwad ۴-۳-۱-۱-۲
۱۳۱	Majhut Amozshi ۴-۳-۱-۱-۲
۱۳۲	Majhut kar ۴-۳-۱-۱-۳
۱۳۲	Koچe و بازار ۴-۳-۱-۱-۴
۱۳۳	Hoze Rسانه ۴-۳-۱-۱-۵
۱۳۳	Gftar afrod tahsil krd ۴-۳-۱-۱-۶
۱۳۳	Ber hسب تحصیلات ۴-۳-۱-۱-۲
۱۳۳	Majhut xanwad ۴-۳-۱-۱-۳
۱۳۴	Majhut Amozshi ۴-۳-۱-۱-۲
۱۳۵	Majhut kar ۴-۳-۱-۱-۳
۱۳۵	Koچe و بازار ۴-۳-۱-۱-۴
۱۳۶	Rسانه ۴-۳-۱-۱-۵

۱۲۶	۶-۳-۱-۳-۴- گفتار افراد تحصیل کرده.....
۱۳۶	۴-۱-۳-۴- احساس و فادرای شرکت کنندگان.....
۱۳۷	۱-۴-۱-۳-۴- تمايل به زندگی در شیراز.....
۱۳۸	۲-۴-۱-۳-۴- تمايل به زندگی در تهران.....
۱۳۹	۳-۴-۱-۳-۴- احساس به همشهری‌های مهاجر به شیراز یا تهران.....
۱۴۰	۴-۴-۱-۳-۴- احساس به گونه محلی.....
۱۴۱	۵-۱-۳-۴- نگرش شرکت‌کنندگان به گونه‌های زبانی مورد بررسی .....
۱۴۱	۱-۵-۱-۳-۴- نگرش به تغییرات گونه‌ای .....
۱۴۵	۲-۵-۱-۳-۴- دلایل تغییرات گونه‌ای .....
۱۴۹	۶-۱-۳-۴- مؤلفه‌های نگرشی به گونه‌های زبانی مورد بررسی .....
۱۴۹	۱-۶-۱-۳-۴- غرور و میاهات.....
۱۴۹	۲-۶-۱-۳-۴- قدرت .....
۱۴۹	۳-۶-۱-۳-۴- صمیمیت.....
۱۵۰	۴-۶-۱-۳-۴- راحتی در بیان و انتقال پیام.....
۱۵۰	۵-۶-۱-۳-۴- تعلق به گونه زبانی .....
۱۵۰	۶-۶-۱-۳-۴- دلتشینی.....
۱۵۱	۷-۶-۱-۳-۴- هویت واقعی به گونه زبانی.....
۱۵۱	۲-۳-۴- فن مقایسه صدا یا ام جی تی.....
۱۵۱	۱-۲-۳-۴- دلتشینی.....
۱۵۴	۲-۲-۳-۴- همبستگی.....
۱۵۷	۳-۲-۳-۴- قاطعیت .....
۱۶۰	۴-۲-۳-۴- صمیمیت.....
۱۶۳	۵-۲-۳-۴- اعتباربخشی.....
۱۶۶	۴-۴- مصاحبه.....
۱۷۵	۵-۴- خلاصه و نتیجه بحث.....
۱۷۹	فصل پنجم: نتایج و دستاوردها.....
۱۸۱	۱-۵- مقدمه.....
۱۸۱	۲-۵- دستاوردهای پژوهش .....
۱۹۷	۳-۵- پیشنهادهایی برای پژوهش‌های بعدی .....

واژه‌نامه

۲۰۱	واژه نامه فارسی به انگلیسی.....
۲۰۴	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی.....

منابع

۲۰۹	منابع فارسی
۲۱۰	منابع انگلیسی
۲۱۷	منابع اینترنتی

پیوست‌ها

۲۲۱	پیوست ۱: جدول‌ها
۲۲۷	پیوست ۲: آزمون‌ها
۲۳۸	پیوست ۳: پرسشنامه به شیوه پیمایشی
۲۴۲	پرسشنامه ام جی تی
۲۴۳	Abstract

فهرست جدول‌ها

جدول ۳-۱: حجم نمونه مورد بررسی به تفکیک سن و شهر محل سکونت.....	۵۶
جدول ۳-۲: فراوانی و درصد پاسخ‌گویان بر حسب جنسیت.....	۵۷
جدول ۳-۳: حجم نمونه مورد بررسی به تفکیک جنسیت و شهر سکونت	۵۷
جدول ۳-۴: فراوانی و درصد پاسخ‌گویان بر حسب تحصیلات.....	۵۸
جدول ۳-۵: فراوانی و درصد پاسخ‌گویان بر حسب شغل.....	۵۹
جدول ۳-۶: حجم نمونه مورد بررسی به تفکیک تحصیلات و شهر سکونت.....	۵۹
جدول ۴-۱: حجم نمونه مورد بررسی به تفکیک سن، جنسیت و شهر سکونت.....	۶۸
جدول ۴-۲: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگوی فرزند-والدین بر حسب سن.....	۶۹
جدول ۴-۳: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با خواهرها و برادرها بر حسب سن.....	۷۰
جدول ۴-۴: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با همسر بر حسب سن	۷۰
جدول ۴-۵: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با فرزندان بر حسب سن.....	۷۱
جدول ۴-۶: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با همکلاسی‌ها بر حسب سن.....	۷۲
جدول ۴-۷: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با مدرسان بر حسب سن	۷۲
جدول ۴-۸: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با همکاران بر حسب سن	۷۳
جدول ۴-۹: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با رؤسا بر حسب سن.....	۷۳
جدول ۴-۱۰: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با مردم در کوچه و بازار بر حسب سن.....	۷۴
جدول ۴-۱۱: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در مصاحبه با شبکه سراسری بر حسب سن.....	۷۵
جدول ۴-۱۲: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در مصاحبه با شبکه فارس بر حسب سن	۷۵
جدول ۴-۱۳: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در افراد تحصیل کرده بر حسب سن.....	۷۶
جدول ۴-۱۴: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگوی فرزند-والدین بر حسب جنسیت	۷۷
جدول ۴-۱۵: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با خواهرها و برادرها بر حسب جنسیت	۷۷
جدول ۴-۱۶: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با همسر بر حسب جنسیت.....	۷۸
جدول ۴-۱۷: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با فرزندان بر حسب جنسیت.....	۷۸
جدول ۴-۱۸: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با همکلاسی‌ها بر حسب جنسیت.....	۷۹
جدول ۴-۱۹: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با مدرسان بر حسب جنسیت.....	۷۹
جدول ۴-۲۰: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با همکاران بر حسب جنسیت.....	۸۰
جدول ۴-۲۱: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با رؤسا بر حسب جنسیت.....	۸۱

جدول ۴-۲۲: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در کوچه و بازار بر حسب جنسیت.....	۸۱
جدول ۴-۲۳: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در مصاحبه با شبکه سراسری بر حسب جنسیت	۸۲
جدول ۴-۲۴: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در مصاحبه با شبکه فارس بر حسب جنسیت.....	۸۲
جدول ۴-۲۵: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتار افراد تحصیل کرده بر حسب جنسیت.....	۸۳
جدول ۴-۲۶ توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگوی فرزند-والدین بر حسب تحصیلات.....	۸۴
جدول ۴-۲۷: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با خواهرها و برادرها بر حسب تحصیلات.....	۸۵
جدول ۴-۲۸: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با همسر بر حسب تحصیلات.....	۸۵
جدول ۴-۲۹: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با فرزندان بر حسب تحصیلات.....	۸۶
جدول ۴-۳۰: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با همکلاسی‌ها بر حسب تحصیلات.....	۸۶
جدول ۴-۳۱: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با مدرسان بر حسب تحصیلات.....	۸۷
جدول ۴-۳۲: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با همکاران بر حسب تحصیلات.....	۸۷
جدول ۴-۳۳: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتگو با رؤسا بر حسب تحصیلات.....	۸۸
جدول ۴-۳۴: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در کوچه و بازار بر حسب تحصیلات	۸۸
جدول ۴-۳۵: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در مصاحبه با شبکه سراسری بر حسب تحصیلات	۸۹
جدول ۴-۳۶: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در مصاحبه با شبکه فارس بر حسب تحصیلات.....	۸۹
جدول ۴-۳۷: توزیع فراوانی و درصد کاربرد گونه زبانی در گفتار افراد تحصیل کرده بر حسب تحصیلات.....	۹۰
جدول ۴-۳۸: توزیع فراوانی و درصد احساس شرکت‌کنندگان به گونه محلی‌شان به تفکیک شهر.....	۹۳
جدول ۴-۳۹: توزیع فراوانی و درصد احساس شرکت‌کنندگان به همشهری‌هایشان با گفتار معیار.....	۹۵
جدول ۴-۴۰: توزیع فراوانی و درصد احساس غرور و مباهات پاسخ‌گویان به تفکیک گونه زبانی و شهر.....	۱۰۲
جدول ۴-۴۱: توزیع فراوانی و درصد احساس قدرت پاسخ‌گویان به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت.....	۱۰۴
جدول ۴-۴۲: توزیع فراوانی و درصد احساس صمیمیت بر حسب شهر محل سکونت	۱۰۶
جدول ۴-۴۳: توزیع فراوانی و درصد احساس راحتی در بیان و انتقال پیام بر حسب شهر محل سکونت.....	۱۰۸
جدول ۴-۴۴: توزیع فراوانی و درصد احساس تعلق به گونه بر حسب شهر محل سکونت.....	۱۱۰
جدول ۴-۴۵: توزیع فراوانی و درصد احساس دلنشیینی گونه زبانی بر حسب شهر محل سکونت.....	۱۱۲
جدول ۴-۴۶: توزیع فراوانی و درصد احساس هویت واقعی به گونه زبانی بر حسب شهر محل سکونت.....	۱۱۴
جدول ۴-۴۷: توزیع فراوانی و درصد دلنشیینی گونه زبانی به شیوه‌ام جی تی بر حسب سن.....	۱۱۷
جدول ۴-۴۸: توزیع فراوانی و درصد دلنشیینی گونه زبانی به شیوه‌ام جی تی بر حسب جنسیت.....	۱۱۸
جدول ۴-۴۹: توزیع فراوانی و درصد دلنشیینی گونه زبانی به شیوه‌ام جی تی بر حسب تحصیلات.....	۱۱۸
جدول ۴-۵۰: توزیع فراوانی و درصد همبستگی با گونه زبانی به شیوه‌ام جی تی بر حسب سن.....	۱۱۹

جدول ۴-۵۱: توزیع فراوانی و درصد همبستگی با گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب جنسیت.....	۱۲۰
جدول ۴-۵۲: توزیع فراوانی و درصد همبستگی با گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب تحصیلات.....	۱۲۰
جدول ۴-۵۳: توزیع فراوانی و درصد قاطعیت گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب سن.....	۱۲۱
جدول ۴-۵۴: توزیع فراوانی و درصد قاطعیت گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب جنسیت	۱۲۲
جدول ۴-۵۵: توزیع فراوانی و درصد قاطعیت گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب تحصیلات.....	۱۲۲
جدول ۴-۵۶: توزیع فراوانی و درصد صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب سن	۱۲۳
جدول ۴-۵۷: توزیع فراوانی و درصد صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب جنسیت.....	۱۲۴
جدول ۴-۵۸: توزیع فراوانی و درصد صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی گونه بر حسب تحصیلات ...	۱۲۴
جدول ۴-۵۹: توزیع فراوانی و درصد اعتباربخشی گونه زبانی به گوینده به شیوه ام جی تی بر حسب سن.....	۱۲۵
جدول ۴-۶۰: توزیع فراوانی و درصد صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی گونه بر جسب جنسیت.....	۱۲۶
جدول ۴-۶۱: توزیع فراوانی و درصد صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی گونه بر حسب تحصیلات ...	۱۲۶
جدول ۴-۶۲: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در محیط خانواده بر حسب سن.....	۱۲۷
جدول ۴-۶۳: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در محیط آموزشی بر حسب سن.....	۱۲۸
جدول ۴-۶۴: آزمون مجدد رخی مربوط به کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در محیط کار بر حسب سن.....	۱۲۹
جدول ۴-۶۵: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در کوچه و بازار بر حسب سن.....	۱۲۹
جدول ۴-۶۶: آزمون سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در مصاحبه با رسانه بر حسب سن.....	۱۳۰
جدول ۴-۶۷: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در گفتار تحصیل کرده ها بر حسب سن ...	۱۳۰
جدول ۴-۶۸: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در محیط خانواده بر حسب جنسیت	۱۳۱
جدول ۴-۶۹: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در محیط آموزشی بر حسب جنسیت	۱۳۲
جدول ۴-۷۰: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در محیط کار بر حسب جنسیت.....	۱۳۲
جدول ۴-۷۱: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در کوچه و بازار در گفتگو با مردم بر حسب جنسیت.....	۱۳۲
جدول ۴-۷۲: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در رسانه بر حسب جنسیت.....	۱۳۳
جدول ۴-۷۳: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در گفتار تحصیل کرده ها بر حسب جنسیت	۱۳۳
جدول ۴-۷۴: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در محیط خانواده بر حسب تحصیلات....	۱۳۴
جدول ۴-۷۵: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در محیط آموزشی بر حسب تحصیلات ..	۱۳۵
جدول ۴-۷۶: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در محیط کار بر حسب تحصیلات.....	۱۳۵
جدول ۴-۷۷: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در کوچه و بازار در گفتگو با مردم بر حسب تحصیلات.....	۱۳۵
جدول ۴-۷۸: میزان سطح معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در رسانه بر حسب تحصیلات.....	۱۳۶
جدول ۴-۷۹: میزان معنی داری کاربرد گونه های زبانی مورد مطالعه در گفتار تحصیل کرده ها بر حسب تحصیلات ...	۱۳۶

جدول ۴-۸۰: آمار توصیفی تمایل شرکت‌کنندگان به زندگی در شیراز به تفکیک شهر.....	۱۳۷
جدول ۴-۸۱: میزان سطح معنی داری تمایل به زندگی در شیراز به تفکیک شهر.....	۱۳۸
جدول ۴-۸۲: آمار توصیفی تمایل شرکت‌کنندگان به زندگی در تهران به تفکیک شهر.....	۱۳۸
جدول ۴-۸۳: میزان سطح معنی داری تمایل به زندگی در تهران به تفکیک شهر.....	۱۳۹
جدول ۴-۸۴: آمار توصیفی احساس شرکت‌کنندگان به همسهری‌های مهاجر به شیراز یا تهران به تفکیک شهر.....	۱۳۹
جدول ۴-۸۵: میزان سطح معنی داری احساس به همسهری‌های مهاجر به شیراز یا تهران به تفکیک شهر.....	۱۴۰
جدول ۴-۸۶: آمار توصیفی احساس شرکت‌کنندگان به گونه محلی‌شان به تفکیک شهر.....	۱۴۰
جدول ۴-۸۷: میزان سطح معنی داری احساس به گونه محلی به تفکیک شهر.....	۱۴۱
جدول ۴-۸۸: میزان سطح معنی داری جایگزینی گونه محلی با گونه شیرازی بر حسب سن.....	۱۴۲
جدول ۴-۸۹: میزان سطح معنی داری جایگزینی گونه محلی با گونه شیرازی بر حسب جنسیت.....	۱۴۲
جدول ۴-۹۰: میزان سطح معنی داری جایگزینی گونه محلی با گونه شیرازی بر حسب تحصیلات.....	۱۴۳
جدول ۴-۹۱: میزان سطح معنی داری جایگزینی گونه محلی با گونه معیار بر حسب سن.....	۱۴۴
جدول ۴-۹۲: میزان سطح معنی داری جایگزینی گونه محلی با گونه معیار بر حسب جنسیت.....	۱۴۴
جدول ۴-۹۳: میزان سطح معنی داری جایگزینی گونه محلی با گونه معیار بر حسب تحصیلات.....	۱۴۵
جدول ۴-۹۴: میزان سطح معنی داری دلایل جایگزینی گونه محلی با گونه شیرازی بر حسب سن.....	۱۴۵
جدول ۴-۹۵: میزان سطح معنی داری دلایل جایگزینی گونه محلی با گونه شیرازی بر حسب جنسیت.....	۱۴۶
جدول ۴-۹۶: میزان سطح معنی داری دلایل جایگزینی گونه محلی با گونه شیرازی بر حسب تحصیلات.....	۱۴۷
جدول ۴-۹۷: میزان سطح معنی داری دلایل جایگزینی محلی با گونه معیار بر حسب سن.....	۱۴۷
جدول ۴-۹۸: میزان سطح معنی داری دلایل جایگزینی گونه محلی با گونه معیار بر حسب جنسیت.....	۱۴۸
جدول ۴-۹۹: میزان سطح معنی داری دلایل جایگزینی گونه محلی با گونه معیار بر حسب تحصیلات.....	۱۴۸
جدول ۴-۱۰۰: میزان سطح معنی داری احساس غرور و مبهات پاسخ‌گویان به گونه زبانی.....	۱۴۹
جدول ۴-۱۰۱: میزان سطح معنی داری احساس قدرت به گونه زبانی.....	۱۴۹
جدول ۴-۱۰۲: میزان سطح معنی داری احساس صمیمیت به گونه زبانی.....	۱۵۰
جدول ۴-۱۰۳: میزان سطح معنی داری احساس راحتی در بیان و انتقال پیام.....	۱۵۰
جدول ۴-۱۰۴: میزان سطح معنی داری احساس تعلق به گونه زبانی.....	۱۵۰
جدول ۴-۱۰۵: میزان سطح معنی داری احساس دلنشینی گونه زبانی.....	۱۵۱
جدول ۴-۱۰۶: میزان سطح معنی داری احساس هویت واقعی به گونه زبانی.....	۱۵۱
جدول ۴-۱۰۷: میزان سطح معنی داری دلنشینی گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب سن.....	۱۵۲
جدول ۴-۱۰۸: میزان سطح معنی داری دلنشینی گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب جنسیت.....	۱۵۲

جدول ۱۰۹-۴: میزان سطح معنی داری احساس دلنشینی گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب تحصیلات.....	۱۵۲
جدول ۱۱۰-۴: آمار توصیفی تک بعدی میزان دلنشینی گونه زبانی به تفکیک شهر.....	۱۵۳
جدول ۱۱۱-۴: میزان سطح معنی داری دلنشینی گونه زبانی به تفکیک شهر.....	۱۵۴
جدول ۱۱۲-۴: میزان سطح معنی داری همبستگی با گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب سن.....	۱۵۴
جدول ۱۱۳-۴: میزان سطح معنی داری همبستگی با گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب جنسیت.....	۱۵۵
جدول ۱۱۴-۴: میزان سطح معنی داری همبستگی با گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب تحصیلات.....	۱۵۵
جدول ۱۱۵-۴: آمار توصیفی تک بعدی میزان همبستگی با گونه زبانی به تفکیک شهر.....	۱۵۶
جدول ۱۱۶-۴: میزان سطح معنی داری همبستگی با گونه زبانی به تفکیک شهر.....	۱۵۷
جدول ۱۱۷-۴: میزان سطح معنی داری قاطعیت گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب سن.....	۱۵۷
جدول ۱۱۸-۴: میزان سطح معنی داری قاطعیت گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب جنسیت.....	۱۵۸
جدول ۱۱۹-۴: میزان سطح معنی داری قاطعیت گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب تحصیلات.....	۱۵۸
جدول ۱۲۰-۴: آمار توصیفی تک بعدی میزان قاطعیت گونه زبانی به تفکیک شهر.....	۱۵۹
جدول ۱۲۱-۴: میزان سطح معنی داری قاطعیت گونه زبانی به تفکیک شهر.....	۱۶۰
جدول ۱۲۲-۴: میزان سطح معنی داری صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب سن.....	۱۶۱
جدول ۱۲۳-۴: میزان سطح معنی داری صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب جنسیت.....	۱۶۱
جدول ۱۲۴-۴: میزان سطح معنی داری صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی بر حسب تحصیلات.....	۱۶۱
جدول ۱۲۵-۴: آمار توصیفی تک بعدی میزان صمیمانه تر بودن گونه زبانی به تفکیک شهر.....	۱۶۲
جدول ۱۲۶-۴: میزان سطح معنی داری صمیمانه تر بودن گونه زبانی به تفکیک شهر.....	۱۶۳
جدول ۱۲۷-۴: میزان سطح معنی داری اعتباربخشی گونه زبانی به گوینده به شیوه ام جی تی به تفکیک سن.....	۱۶۳
جدول ۱۲۸-۴: میزان سطح معنی داری اعتباربخشی گونه زبانی به گوینده به شیوه ام جی تی بر حسب جنسیت.....	۱۶۴
جدول ۱۲۹-۴: میزان سطح معنی داری اعتباربخشی گونه زبانی به گوینده به شیوه ام جی تی بر حسب تحصیلات ..	۱۶۴
جدول ۱۳۰-۴: آمار توصیفی تک بعدی میزان اعتباربخشی گونه زبانی به گوینده به تفکیک شهر.....	۱۶۵
جدول ۱۳۱-۴: میزان سطح معنی داری اعتباربخشی گونه زبانی به گوینده به تفکیک شهر.....	۱۶۶
جدول ۱-۵: آمار توصیفی تک بعدی میزان کاربرد گونه شیرازی به تفکیک حوزه های کاربردی.....	۱۸۲
جدول ۲-۵: درصد مؤلفه های نگرشی به گونه های مورد مطالعه به تفکیک شهر به شیوه پیمایشی.....	۱۸۴
جدول ۳-۵: درصد مؤلفه های نگرشی به گونه های مورد مطالعه به تفکیک شهر به شیوه ام جی تی.....	۱۸۵
جدول ۴-۵: درصد مؤلفه های نگرشی از نظر گویشوران شهر شیراز به شیوه ام جی تی.....	۱۸۶
جدول ۵-۵: درصد مؤلفه های نگرشی از نظر گویشوران شهر شیراز به شیوه پیمایشی ..	۱۸۶
جدول ۶-۵: میزان احساس هویت گویشوران شیرازی به گونه های معیار و شیرازی ..	۱۹۳

جدول ۷-۵: درصد روند جایگزینی گونه محلی با گونه شیرازی.....	۱۹۴
جدول ۸-۵: درصد احساس وفاداری به گونه شیرازی	۱۹۵
جدول ۹-۵: درصد آگاهی از کاربرد صحیح گونه.....	۱۹۶

فهرست نمودارها

نحوه‌ی ای: طبقه‌بندی مقوله‌های گونه‌ای (لکتال) در انگلیسی بریتانیایی (کریستیانسن، ۲۰۰۸)..... ۲۳
نحوه‌ی ۱: درصد احساس شرکت کنندگان به شهر بومی..... ۹۱
نحوه‌ی ۲: درصد تمايل شرکت کنندگان به زندگی در شیراز..... ۹۱
نحوه‌ی ۳: درصد تمايل شرکت کنندگان به زندگی در تهران..... ۹۲
نحوه‌ی ۴: درصد احساس شرکت کنندگان به گونه محلی خود..... ۹۴
نحوه‌ی ۵: درصد احساس شرکت کنندگان به گونه محلی خود به تفکیک شهرهای محل سکونت..... ۹۴
نحوه‌ی ۶ الف: درصد احساس شرکت کنندگان به گونه محلی خود به تفکیک شهرهای محل سکونت..... ۹۴
نحوه‌ی ۶ ب: درصد احساس شرکت کنندگان به گونه محلی خود به تفکیک شهرهای محل سکونت..... ۹۵
نحوه‌ی ۷: درصد احساس شرکت کنندگان به همسه‌ری‌ها با گفتار معیار..... ۹۶
نحوه‌ی ۸ الف: درصد احساس غرور و مبهات پاسخ‌گویان به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۰۳
نحوه‌ی ۸ ب: درصد احساس غرور و مبهات پاسخ‌گویان به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۰۳
نحوه‌ی ۹ الف: درصد احساس قدرت گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۰۵
نحوه‌ی ۹ ب: درصد احساس قدرت گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۰۵
نحوه‌ی ۱۰ الف: درصد احساس صمیمیت گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۰۷
نحوه‌ی ۱۰ ب: درصد احساس صمیمیت گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۰۷
نحوه‌ی ۱۱ الف: درصد احساس راحتی در انتقال پیام پاسخ‌گویان به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت... ۱۰۹
نحوه‌ی ۱۱ ب: درصد احساس تعلق به گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۱۱
نحوه‌ی ۱۲ ب: درصد احساس تعلق گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۱۱
نحوه‌ی ۱۱ ب: درصد احساس راحتی در انتقال پیام پاسخ‌گویان به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۰۹
نحوه‌ی ۱۳ الف: درصد احساس دلنشیینی گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۱۳
نحوه‌ی ۱۳ ب: درصد احساس دلنشیینی گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۱۳
نحوه‌ی ۱۴ الف: درصد احساس هویت واقعی به گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۱۵
نحوه‌ی ۱۴ ب: درصد احساس هویت واقعی به گونه زبانی به تفکیک گونه زبانی و شهر محل سکونت..... ۱۱۵
نحوه‌ی ۱۵ الف: درصد دلنشیینی گونه زبانی به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر..... ۱۱۶
نحوه‌ی ۱۵ ب: درصد دلنشیینی گونه زبانی به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر..... ۱۱۷
نحوه‌ی ۱۶ الف: درصد همبستگی با گونه زبانی به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر..... ۱۱۸

نماودار ۱۶-۴ ب: درصد همبستگی با گونه زبانی به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر.....	۱۱۹
نماودار ۱۷-۴ الف: درصد قاطعیت گونه زبانی به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر.....	۱۲۰
نماودار ۱۷-۴ ب: درصد قاطعیت گونه زبانی به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر.....	۱۲۱
نماودار ۱۸-۴ الف: درصد صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر.....	۱۲۲
نماودار ۱۸-۴ ب: درصد صمیمانه تر بودن گونه زبانی به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر.....	۱۲۳
نماودار ۱۹-۴ الف: درصد اعتباربخشی گونه زبانی به گوینده به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر.....	۱۲۴
نماودار ۱۹-۴ ب: درصد اعتباربخشی گونه زبانی به گوینده به شیوه ام جی تی به تفکیک گونه زبانی و شهر.....	۱۲۵

فهرست نقشه‌ها

نقشه شماره ۱: استان فارس و مناطق مورد بررسی-----۶۲

فصل اول

سیمای پژوهش

۱-۱ مقدمه

شناخت مسلماً تنها به مفهوم آنچه توسط افراد بیان می‌شود، محدود نمی‌گردد بلکه به تنوعات منظمی که در انتقال پیام‌ها وجود دارند، حساس بوده و اطلاعاتی درمورد شخصیت و روابط اجتماعی سخنگو نیز به مخاطب یا شنونده منتقل می‌شود.

ویلیام لباو^۱ (۲۰۱۰)

تعاملات زبانی که در میان اعضای گروه‌های اجتماعی خاص خصوصاً گونه‌های زبانی گوناگون یک زبان رخ می‌دهند، متغیرهای اجتماعی خاصی را فعال می‌کنند که به ایجاد الگوهای اجتماعی ویژه‌ای منجر می‌شود. این تعاملات زبانی که تحت تأثیر عوامل اجتماعی هستند، باعث می‌شوند که در یک گروه زبانی، اعضا و غیر اعضا از یکدیگر متمایز شوند. پژوهش‌های صورت گرفته در امریکای شمالی (لباو، ۲۰۰۶)، نشان می‌دهند که بیش از یک چهارم سوءتفاهم‌های زبانی به گوناگونی گونه‌های زبانی و گویش‌ها مربوط می‌شوند. همه زبان‌ها دارای گونه‌های زبانی و گویش‌های جغرافیایی و اجتماعی گوناگونی هستند که از نظر زبان‌شناسی نوین همگی به یک اندازه ارزشمند و کارآمد می‌باشند. با این حال، گاه داوری گویندگان زبان‌ها و گویش‌ها درمورد خلوص و درستی الگوهای زبانی و نظام زبان‌ها، جنبه زبانی ندارد و بیشتر بر پایه عوامل غیر زبانی استوار است. این امر باعث می‌شود مخاطبان درباره گویندگان گونه‌های زبانی دیگر به قضاوت‌های مثبت و منفی دست بزنند که نگرش‌های معینی را در ذهن ایجاد می‌کنند. به تعبیری دیگر، یک گونهٔ خاص، مفاهیم اجتماعی - فرهنگی معینی را در ذهن برانگیخته می‌کند که با هویت افراد درهم تنیده است. این امر "وفاداری"^۲ (فیش من، ۱۹۷۲) و "مبهات"^۳ (مدرسی، ۱۳۸۷) گویشوران را نسبت به گونهٔ بومی خود به دنبال دارد که باعث حفظ و ماندگاری آن گونهٔ خاص می‌شود.

1- W. Labov

2- loyalty

3- pride